

Accountancy (PGO)

Vrije Universiteit Amsterdam - Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk. - PG Accountancy - 2016-2017

De postgraduate opleiding Accountancy concentreert zich op de vorming van de accountant tot allround financial auditor. Je bestudeert hiervoor technische kennis en achtergronden, bespreekt actuele vraagstukken en analyseert praktijkcases. Studenten met een HBO- of BSc-vooropleiding kunnen deze opleiding combineren met een MSc Accounting & Control en eventueel een premaster Accounting & Control (schakeltraject instroom Master A&C).

Inhoudsopgave

Premaster Accounting & Control	1
Instroom Postgraduate opleiding RA	1
Postgraduate opleiding RA	1
Vak: Accounting Information Systems (Periode 4)	2
Vak: Algemene Economie (Periode 2, Periode 3, Periode 5)	3
Vak: Bedrijfseconomie voor A&C Research (Periode 1+2, Periode 5+6)	4
Vak: Belastingrecht 1 (Periode 1, Periode 4)	6
Vak: Bestuurlijke Informatieverzorging - Landelijk (Periode 1+2, Periode 4+5, Periode 5+6)	7
Vak: Bestuurlijke Informatieverzorging - Mondeling (Periode 2, Zomerperiode)	8
Vak: Bestuurlijke Informatieverzorging - Universitaire Toets (Periode 1+2, Periode 3, Periode 4+5, Periode 5+6, Zomerperiode)	9
Vak: Boekhouden (Periode 1+2, Periode 4+5)	10
Vak: Control and Audit (Periode 2)	12
Vak: Control and Audit (Periode 5)	13
Vak: ERP-systemen (Periode 2, Periode 6)	15
Vak: Externe Verslaggeving (Periode 1+2, Periode 5+6)	16
Vak: Financial Accounting (Periode 1, Periode 4)	18
Vak: Financial Auditing - Landelijk (Periode 1+2, Periode 4+5, Periode 5+6)	19
Vak: Financial Auditing - Mondeling (Periode 2, Zomerperiode)	20
Vak: Financial Auditing - Universitaire Toets (Periode 1+2, Periode 3, Periode 4+5, Periode 5+6, Zomerperiode)	21
Vak: Financiering (Periode 1+2, Periode 5+6)	22
Vak: Inleiding Recht (Periode 6)	24
Vak: Introduction to Accounting Research (Periode 1+2, Periode 5+6)	24
Vak: Kwantitatieve Methoden (Periode 1+2, Periode 5+6)	25
Vak: Levensverzekeringswiskunde (Periode 6)	26
Vak: Management & Organisatie (Periode 1+2, Periode 4)	27
Vak: Management Accounting (Periode 1, Periode 4)	28
Vak: Sociaal Recht (Zomerperiode)	29
Vak: Voorbereidende Integrale Toets Accountancy (Periode 1+2, Periode 3, Periode 5+6, Zomerperiode)	29
Vak: Voortgezet Belastingrecht (Periode 2, Periode 5)	30

Premaster Accounting & Control

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Bedrijfseconomie voor A&C Research	Periode 1+2, Periode 5+6	8.0	EPG_A_BER
Financial Accounting	Periode 1, Periode 4	3.0	EPG_A_FA
Introduction to Accounting Research	Periode 1+2, Periode 5+6	6.0	EPG_A_IAR
Kwantitatieve Methoden	Periode 1+2, Periode 5+6	6.0	EPG_A_KM
Management Accounting	Periode 1, Periode 4	3.0	EPG_A_MA
Vorbereidende Integrale Toets Accountancy	Periode 1+2, Periode 3, Periode 5+6, Zomerperiode	10.0	EPG_A_VIT

Instroom Postgraduate opleiding RA

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Accounting Information Systems	Periode 4	6.0	E_EBE3_ACIS
Algemene Economie	Periode 2, Periode 3, Periode 5	4.0	EPG_A_AE
Boekhouden	Periode 1+2, Periode 4+5	6.0	EPG_A_BH
Financiering	Periode 1+2, Periode 5+6	6.0	EPG_A_FIN
Inleiding Recht	Periode 6	3.0	EPG_A_IR
Levensverzekeringswiskunde	Periode 6	3.0	EPG_A_LVW
Management & Organisatie	Periode 1+2, Periode 4	4.0	EPG_A_MO
Sociaal Recht	Zomerperiode	2.0	EPG_A_SR

Postgraduate opleiding RA

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Belastingrecht 1	Periode 1, Periode 4	6.0	EPG_A_BR1
Bestuurlijke Informatieverzorging - Landelijk	Periode 1+2, Periode 4+5, Periode 5+6	6.0	EPG_A_BIVL

Bestuurlijke Informatieverzorging - Mondeling	Periode 2, Zomerperiode	6.0	EPG_A_BIVM
Bestuurlijke Informatieverzorging - Universitaire Toets	Periode 1+2, Periode 3, Periode 4+5, Periode 5+6, Zomerperiode	6.0	EPG_A_BIVU
Control and Audit	Periode 2	6.0	E_PTACC_CAU
Control and Audit	Periode 5	6.0	E_PTACC_CABS
ERP-systemen	Periode 2, Periode 6	6.0	EPG_A_ERPS
Externe Verslaggeving	Periode 1+2, Periode 5+6	12.0	EPG_A_EV
Financial Auditing - Landelijk	Periode 1+2, Periode 4+5, Periode 5+6	10.0	EPG_A_FAL
Financial Auditing - Mondeling	Periode 2, Zomerperiode	6.0	EPG_A_FAM
Financial Auditing - Universitaire Toets	Periode 1+2, Periode 3, Periode 4+5, Periode 5+6, Zomerperiode	6.0	EPG_A_FAU
Voortgezet Belastingrecht	Periode 2, Periode 5	6.0	EPG_A_VB

Accounting Information Systems

Vakcode	E_EBE3_ACIS ()
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. J.B.T. Bergsma RA
Examinator	drs. J.B.T. Bergsma RA
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkcollege
Niveau	300

Doel vak

Tijdens dit vak worden de belangrijkste bestuurlijke informatievoorziening (BIV)-concepten in het hoorcollege behandeld en aan de hand van praktijkvoorbeelden toegelicht (Vakkennis). Vervolgens moet je daar zelf in de werkcolleges mee aan de gang door cases te maken voor verschillende soorten processen. Voor de ondernemingen in deze cases moet je een informatiesysteem ontwerpen afgestemd op de risico's en informatiebehoeften (Academische vaardigheden, Onderzoeksvaardigheden). De cases zijn representatief voor situaties die je later in de praktijk als accountant of controller ook kunt tegenkomen en geven je ook een beter begrip van de oorzaken van het ontstaan van de tegenwoordige boekhoudschandalen (Link met de praktijk, Algemene ontwikkeling).

Na afloop van het vak Accounting Information Systems ben je in staat:

- om een contingentiebenadering toe te passen voor het inrichten van een beheersings- en betrouwbaarheidssysteem en bij het bepalen van de managementinformatie;
- om de belangrijkste betrouwbaarheids- en beheersingsrisico's en informatiebehoeften te bepalen voor het inkoop-, crediteuren-, opslag-, productie- personeels-, verkoop- en debiteurenproces samen met handels-,

- productie- en dienstverleningsbedrijven;
- te beschrijven wat de functie is van de belangrijkste modellen en concepten die bij het vakgebied bestuurlijke informatieverzorging een rol spelen;
  - voor organisaties die je in de praktijk tegenkomt de belangrijkste risico's aan te geven, de hoofdlijnen van de interne controle te beschrijven en procesbeschrijvingen te maken;
  - kort aan te geven wat de gevolgen van algemeen maatschappelijke ontwikkelingen zoals corporate governance, duurzaamheid, ICT-techniek zijn voor de inrichting van de bestuurlijke informatieverzorging.

Inhoud vak

Voor het nemen van beslissingen en het beheersen van organisaties hebben managers informatie nodig. Het vakgebied Accounting Information Systems (in het Nederlands bestuurlijke informatieverzorging genoemd) wordt omschreven als "alle activiteiten met betrekking tot het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens gericht op het verstrekken van informatie ten behoeve van het nemen van beslissingen, het doen functioneren, het beheersen en het afleggen van verantwoording". Het vakgebied Accounting Information Systems legt daarmee de basis voor allerlei informatie over kosten en opbrengsten die de controller nodig heeft om calculaties te maken, interne rapportages voor de directie te maken en de externe jaarrekening voor de aandeelhouders op te stellen.

Onderwijsvorm

Hoorcolleges
Werkcolleges.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen met mc en open vragen – individuele beoordeling (20%)
Cases - groepsbeoordeling (20%).

Literatuur

- Oscar van Leeuwen en Jon Bergsma, Bestuurlijke Informatieverzorging in perspectief. Relevante en betrouwbare informatie voor sturing en beheersing. Meest recente druk.
- Starreveld, Van Leeuwen en Van Nimwegen, Bestuurlijke informatieverzorging. Deel 2A: Toepassingen. Fasen van de waardekringloop. Meest recente druk. Groningen/Houten: Stenfert Kroese, ISBN 90 2073053 3.
- Bodnar, G.H. en W.S. Hopwood. Accounting Information Systems. Meest recente editie. Pearson Prentice Hall

Vereiste voorkennis

Geen.

Algemene Economie

Vakcode	EPG_A_AE ()
Periode	Periode 2, Periode 3, Periode 5
Credits	4.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	D.M. Kunst

Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

- Inleiding tot micro en macro economie voor executives
- Inzicht in het toepassen van micro-economische denkwijze in het bedrijfsleven: vraag, aanbod, optimalisatie
- Kennis nemen van het functioneren van markten, prijsvorming, en vormen van onvolledige mededinging
- Inzicht in de effecten van 'markt falen' op prikkels van managers, bedrijven en consumenten
- Inleiding tot internationale macroeconomische vraagstukken.

Inhoud vak

Dit vak behelst een inleiding tot het analytische gereedschap van economen voorzover het relevant is voor Accountants. De kern is het begrijpen van mechanismen voor de allocatie van schaarse goederen. In markteconomieën kunnen consumenten en bedrijven aan de hand van prijssignalen decentraal beslissingen nemen die maatschappelijk wenselijke uitkomsten bieden. Echter, informatiescheefheid en externe effecten kunnen de tucht van de markt verminderen en leiden tot inefficiënte uitkomsten. Er zal aandacht besteed worden aan mechanismen om de gevolgen van zulk marktfalen, binnen bedrijven, in individuele markten, en voor de gehele economie tegen te gaan.

Voorts zal er in dit vak aandacht besteed worden aan internationale macro-economische interacties en de oorzaken en gevolgen van overheidsingrijpen (monetair en fiscaal) en van regulering en toezichtsregimes.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen (70%) en cases (30 %)

Literatuur

Periode 2:

Parkin, Powel & Matthews. (2014). Economics. European Edition. Pearson Higher Education. ISBN 9781292009452.

Periode 3 en 5:

Acemoglu, Laibson & List (2015). Economics. Pearson Higher Education. ISBN 9780133578263.

Acemoglu, Laibson & List (2015). Economics. Global Edition. Pearson Higher Education. ISBN 9781292079202.

Beide boeken zijn prima, maar de Global Edition is wellicht goedkoper.

Bedrijfseconomie voor A&C Research

Vakcode	EPG_A_BER ()
Periode	Periode 1+2, Periode 5+6
Credits	8.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	dr. K. Shahzad
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen

Doel vak

Accounting information is used in many decisions which require economic analysis. The objective of this course is to ensure that students entering the MSc Accounting & Control have a good understanding of basic concepts used in economic analysis and decision-making, and how accounting information relates to these concepts and decisions. The decision making is complex process which requires giving due consideration to a firm's own facts and those of the economy as a whole. Accordingly, decision makers may need to complement accounting data with other economic and macro data and evaluate it in the light of various economic concepts. Further accounting data, as reported in the financial statements, is not always presented in a way so as to be readily usable for decision making rather sometimes this data is required to be processed further to make it decision relevant. Finally, as financial statements are prepared to serve the needs of a wide range of users, the financial statements contain loads of information other than what might be required for a particular business decision.

After completion of the course, students will be able to:

- Comprehend that accounting information is widely used in decision making.
- Understand the key concepts of accounting, economics and finance, how these concepts are related to each other and are combined together by managers and investors to interpret and use accounting data.
- Understand the important economic theories that give guidelines about the form and the content of financial statements and thus contribute to the enhancement of decision usefulness of the financial statements.
- Have familiarity as well as the ability to use tools and techniques that are essential to understand how financial information is evaluated and decisions are made by middle and top level management.

Inhoud vak

The course will start with the discussion of the basic concepts of the financial management. The course will build on these concepts to introduce students with more complex topics and related quantitative techniques. The key topics discussed in this course include: the features and role of financial markets and financial institutions in the business world, the components of nominal interest rates, the time value of money, forms of securities and their valuation, the various types of risk faced by investors and the means to diversify those risks, Capital Asset Pricing Model (CAPM), capital structure, cost of capital and capital budgeting using Net present Value (NPV), Internal Rate of Return (IRR) and other techniques.

Onderwijsvorm

Mainly self-study, one class room session each month, web lectures focusing on the important points of the course.

Toetsvorm

The assessment for this courses is based on a written examine that would comprise of multiple choice and open questions.

Literatuur

- Eugene F. Brigham, Joel F. Houston, CFIN 4, and (Cengage Learning, 2015): ISBN: 9781285434544.

-Selected research articles.

Aanbevolen voorkennis

Students are expected to have followed a basic financial accounting course. A familiarity with algebra and basic mathematical concepts is also desirable.

Belastingrecht 1

Vakcode	EPG_A_BR1 ()
Periode	Periode 1, Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	mr. H.A. Brasz
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Voor accountants en controllers is kennis van het belastingrecht een absolute must. Zij moeten namelijk de fiscale gevolgen van juridische handelingen begrijpen en kunnen duiden. Dit klemmt te meer nu het bedrijfsleven steeds vaker in complexe juridische (concern)structuren is georganiseerd, met alle fiscale gevolgen van dien. Accountants en controllers dienen primair de fiscale positie van een onderneming zoals die zich vertaalt in balansposten te kunnen beoordelen. Daarnaast dienen zij als intermediair te kunnen fungeren tussen opdrachtgevers (ondernemingen en/of particulieren) en fiscale specialisten. Zij dienen met andere woorden de fiscale problematiek te onderkennen. Dit wordt van steeds meer belang nu het belastingrecht jaarlijks gecompliceerder wordt en de fiscale gevolgen van allerlei beslissingen materieel een voortdurend grotere rol spelen. Het internationaal en Europees belastingrecht wint daarbij sterk aan betekenis. Waar nodig zal hieraan dus ook aandacht worden besteed. In dit vak ligt de nadruk op het verwerven van kennis en inzicht met betrekking tot het formele belastingrecht zoals dat is verwoord in de AWB en de AWR, de invorderingswet, de loonbelasting en de omzetbelasting. Daarnaast moet de student zich de hoofdzaken van het positieve belastingrecht met betrekking tot de fiscale winstbepaling eigen maken, zoals dat is vastgelegd in de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting. Tevens dient men inzicht te verwerven in de onderlinge samenhang van de verschillende belastingen.

Inhoud vak

In de colleges wordt de stof uit het voorgeschreven studieboek verduidelijkt. Voorts dient men de basiskennis te verdiepen door deze toe te passen op aan de praktijk ontleende cases, zodat men later in de praktijk fiscale aspecten kan onderkennen. Aan het begin van de cursus wordt een gespecificeerd studieprogramma beschikbaar gesteld.

Onderwijsvorm

Zelfstudie

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen.

Literatuur

Wordt bekend gemaakt.

Bestuurlijke Informatieverzorging - Landelijk

Vakcode	EPG_A_BIVL ()
Periode	Periode 1+2, Periode 4+5, Periode 5+6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	J. Droogsma MSc
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

Het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens. Met als doel het verstrekken van informatie aan het management voor het besturen en beheersen van organisaties en het afleggen van verantwoording daarover.

Inhoud vak

In de colleges wordt ingegaan op de theorie inzake grondslagen en toepassingen van de betrouwbaarheidstypologie, risicomanagement en de totstandkoming van managementinformatie. Tevens wordt geoefend met het maken van vraagstukken ter zake.

Onderwijsvorm

Werkcolleges

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen (eindtoets) van 2 dagdelen (december en juni)

Literatuur

- Van Leeuwen, O.C. en Bergsma, J.B.T. (2014), Serie Bestuurlijke informatieverzorging volgens Starreveld, Algemene Grondslagen, zesde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;
- Starreveld, R.W.; Van Leeuwen, O.C. en Van Nimwegen, H (2004), Bestuurlijke Informatieverzorging, deel 2A, Toepassingen: fasen van de waardekringloop, vijfde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;
- Starreveld, R.W. en Van Leeuwen, O.C (2007), Bestuurlijke Informatieverzorging, deel 2B, Toepassingen: typologie van de bedrijfshuishoudingen, vijfde druk;
- Romney M. & Steinbart, P. (2014), Accounting Information Systems, 13e editie of indien beschikbaar een actuelere editie;
-
- ISACA (2012), COBIT, A Business Framework for the Governance and Management of Enterprise IT (aan te schaffen via <http://www.isaca.org/COBIT/Pages/default.aspx>);
- Artikelen uit het MAB en de Accountant in de categorie BIV van de laatste twee jaren;
- Eventueel op Blackboard aangegeven of tijdens de colleges opgegeven aanvullende literatuur.

Vereiste voorkennis

Hiervoor wordt verwezen naar het examenreglement.

Overige informatie

Tijdvakken van de colleges:

Met het vak BIV Landelijk kan zowel in september als in februari worden gestart. Tevens bestaat bij voldoende deelnemers de mogelijkheid het vak in periode 5+6 te volgen.

Bestuurlijke Informatieverzorging - Mondeling

Vakcode	EPG_A_BIVM ()
Periode	Periode 2, Zomerperiode
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	J. Droogsma MSc
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen

Doel vak

Het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens. Met als doel het verstrekken van informatie aan het management voor het besturen en beheersen van organisaties en het afleggen van verantwoording daarover.

Inhoud vak

De colleges sluiten aan bij de meest recente ontwikkelingen. De theorie wordt verder uitgediept met aandacht voor besturing en beheersing van organisaties, efficiency en effectiviteit van operationele processen, de relevantie en betrouwbaarheid van (management)informatie, ICT en het beheer van de bestuurlijke informatieverzorging in meer complexe organisaties.

Onderwijsvorm

In de werkcolleges BIV UT (EPG_A_BIVU) en BIV Landelijk (EPG_A_BIVL) wordt theorie behandeld ten behoeve van het mondeling tentamen.

Toetsvorm

Mondeling tentamen (twee mogelijkheden per collegejaar: december en juli).

Literatuur

Literatuur:

- Van Leeuwen, O.C. en Bergsma, J.B.T. (2014), Serie Bestuurlijke informatieverzorging volgens Starreveld, Algemene Grondslagen, zesde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;;
- Starreveld, R.W.; Van Leeuwen, O.C. en Van Nimwegen, H (2004), Bestuurlijke Informatieverzorging, deel 2A, Toepassingen: fasen van de waardekringloop, vijfde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;
- Starreveld, R.W. en Van Leeuwen, O.C (2007), Bestuurlijke Informatieverzorging, deel 2B, Toepassingen: typologie van de bedrijfshuishoudingen, vijfde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;
- Romney M. & Steinbart, P. (2014), Accounting Information Systems, 13e

- editie of indien beschikbaar een actuelere editie;;
- Emanuels, J.A., Interne Beheersing: in control of in de krant,
  - ISACA (2012), COBIT, A Business Framework for the Governance and Management of Enterprise IT (aan te schaffen via <http://www.isaca.org/COBIT/Pages/default.aspx>);
  - Artikelen uit het MAB en de Accountant in de categorie BIV van de laatste twee jaren;
  - Eventueel op Blackboard aangegeven of tijdens de colleges opgegeven aanvullende literatuur.

Vereiste voorkennis

Hiervoor wordt verwezen naar het examenreglement.

Bestuurlijke Informatieverzorging - Universitaire Toets

Vakcode	EPG_A_BIVU ()
Periode	Periode 1+2, Periode 3, Periode 4+5, Periode 5+6, Zomerperiode
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	J. Droogsmas MSc
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

Het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens. Met als doel het verstrekken van informatie aan het management voor het besturen en beheersen van organisaties en het afleggen van verantwoording daarover.

Inhoud vak

De colleges sluiten aan bij de meest recente ontwikkelingen. De theorie wordt verder uitgediept met aandacht voor besturing en beheersing van organisaties, efficiency en effectiviteit van operationele processen, de relevantie en betrouwbaarheid van (management)informatie, ICT en het beheer van de bestuurlijke informatieverzorging in meer complexe organisaties.

Onderwijsvorm

Werkcolleges.

Toetsvorm

Het universitair tentamen bestaat uit het uitwerken van een case (1 dagdeel), een literatuurtoets (indien hiervoor geen vrijstelling is toegekend op basis van de gedurende het semester gemaakte literatuurtoetsen) en het opstellen van een paper (januari en juli)

Literatuur

Van Leeuwen, O.C, en Bergsma, J.B.T. (2014), Serie Bestuurlijke informatieverzorging volgens Starreveld, Algemene Grondslagen, zesde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;

- Starreveld, R.W.; Van Leeuwen, O.C. en Van Nimwegen, H (2004), Bestuurlijke Informatieverzorging, deel 2A, Toepassingen: fasen van de

waardekringloop, vijfde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;
 - Starreveld, R.W. en Van Leeuwen, O.C (2007), Bestuurlijke Informatieverzorging, deel 2B,
 Toepassingen: typologie van de bedrijfshuishoudingen, vijfde druk of indien beschikbaar een actuelere editie;
 - Romney M. & Steinbart, P. (2014), Accounting Information Systems, 13e Editie of indien beschikbaar een actuelere editie;
 - ISACA (2012), COBIT, A Business Framework for the Governance and Management of Enterprise IT (aan te schaffen via <http://www.isaca.org/COBIT/Pages/default.aspx>);
 - Artikelen uit het MAB en de Accountant in de categorie BIV van de laatste twee jaren;
 - Eventueel op Blackboard aangegeven of tijdens de colleges opgegeven aanvullende literatuur.

Vereiste voorkennis

Hiervoor wordt verwezen naar het examenreglement.

Overige informatie

Tijdvakken van de colleges:

Met het universitaire programma van BIV kan zowel in september als in februari worden gestart.

Bij voldoende deelnemers wordt het BIV UT programma ook aangeboden in de vorm van een summercourse (tentamen in augustus) en een wintercourse.

Tevens bestaat bij voldoende deelnemers de mogelijkheid het vak in periode 5+6 te volgen.

Boekhouden

Vakcode	EPG_A_BH ()
Periode	Periode 1+2, Periode 4+5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. J.G.I. van den Belt RA
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Studenten met basiskennis boekhouden, financial accounting en management accounting (meer) vaardigheid aanleren om gegeven situaties/vraagstukken op het gebied van financial accounting en management accounting te vertalen naar hun administratieve verwerking (simpel gezegd: "leren denken in journaalposten").

Inhoud vak

Onderwerpen die kunnen worden getentamineerd zijn onder meer budgettering/verschillenanalyse, deelnemingen, consolidatie, intercompany profit, fiscale winstbepaling/latenties, onderhanden projecten en de jaarafsluiting.

Met 'oefencases' (zie BlackBoard) kan de student de theorie toepassen, waarna de student aan de hand van een schema van uitwerking zijn/haar uitwerking zelf kan beoordelen.

Van 'behandelcases' (die voortbouwen op de oefencases) is geen schema van uitwerking beschikbaar, deze kunnen op de nog in te plannen

bijeenkomsten op verzoek worden behandeld.

Voor verdere oefening worden de zelftoetsen met standaarduitwerkingen aanbevolen zoals opgenomen per hoofdstuk in de boeken Boekhouden Geboekstaafd. Zie ook de website van de uitgever voor verder aanvullend materiaal, waaronder toetsvragen

www.boekhoudengeboekstaafd1.noordhoff.nl.

Alle documenten (sheets en cases) zijn hetzelfde als die zijn gebruikt in voorjaar 2015.

Tentamens van voorgaande jaren zijn met de standaarduitwerkingen gepubliceerd op BlackBoard.

Onderwijsvorm

De cursus boekhouden wordt tweemaal per collegejaar aangeboden, in periode 1+2 als zelfstudie variant, in periode 4+5 in klassikale vorm. Bij de zelfstudie variant worden geen hoor- of werkcolleges aangeboden, de student bereidt het tentamen voor door middel van zelfstudie. Wel is er gelegenheid tot vragen stellen waarvoor enkele bijeenkomsten zullen worden ingepland. Bij de klassikale variant worden wel hoor en werkcolleges aangeboden. Het tentamen wordt in beide varianten schriftelijk afgenomen.

Toetsvorm

Het vak boekhouden wordt getoetst door een schriftelijk tentamen. Tijdens de cursus (zie rooster) bestaat de mogelijkheid deel te nemen aan een tussentoets waarmee 5 bonuspunten kunnen worden behaald bovenop het aantal behaalde punten met het schriftelijk tentamen. Aan deelname van de tussentoets zijn voorwaarden verbonden met betrekking tot aanwezigheid en ingeleverde cases.

Literatuur

De literatuur is gepubliceerd op BlackBoard.

De sheets die zijn gepubliceerd op BlackBoard vormen integraal onderdeel van de te bestuderen stof.

Oefening is mogelijk door het maken van cases. Deze zijn gepubliceerd op BlackBoard.

Vereiste voorkennis

Keuzevak voor studenten die zich voorbereiden op accountancy traject. Kan voortbouwen op basiskennis financial accounting / management accounting uit eerste twee jaren plus verdiepingskennis financial accounting derde jaar.

PGO deficiëntie (deeltijdopleiding): deficiëntievak voor studenten met HBO-vooropleidingen anders dan BE en Accountancy, en voor WO-studenten met niet-economische vooropleidingen.

Aanbevolen voorkennis

Basiskennis van het vak boekhouden wordt als bekend verondersteld. Dit is het niveau van basiskennis financial accounting / management accounting uit eerste twee jaren van de bachelor-opleiding plus verdiepingskennis financial accounting uit het derde jaar. Voor eventuele zelfstudie wordt literatuur aangeraden, zie BlackBoard.

Doelgroep

Plaats in curriculum:

Schakeltraject instroom PGO (deeltijdopleiding): deficiëntievak voor studenten met HBO-vooropleidingen anders dan BE en Accountancy, en voor WO-studenten met niet-economische vooropleidingen.

Bereidt met name voor op Advanced Financial Reporting/Externe

Verslaggeving (waar studenten geacht worden bij complexe onderwerpen de souplesse te hebben dit te vertalen naar journaalposten, alsmede zich globaal moeten kunnen voorstellen welke administratieve problemen zich kunnen voordoen om aan bepaalde verslaggevingseisen te voldoen). Maar het vak is ook veronderstelde basiskennis voor BIV en Financial Auditing.

Overige informatie

Op BlackBoard zijn bij 'Contacts' de contactpersonen vermeld.

Control and Audit

Vakcode	E_PTACC_CAU ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. J.G.I. van den Belt RA
Examinator	drs. J.G.I. van den Belt RA
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

This course aims to enable students to assess and discuss the influence of business risks and controls on the financial reporting by organizations. The focus is on the discovery of risks of misstatements by starting with an evaluation of business risks (Technical knowledge, Problem-solving skills). This will be studied from a practical as well as an academic point of view (Academic competencies), and students will train their capacity to present the outcome of their analysis to a relevant audience (Communication skills).

After following this course, you will have knowledge and understanding of:

- a taxonomy of organizations
- a framework for risk assessment
- assessment of risks within an organization and design and assessment of an internal control system to mitigate these risks from managements perspective (control);
- assessment of risks for the audit opinion and assessment of an internal control system to mitigate these risks;
- determination of audit steps necessary to audit an internal control system;
- the principles of business risk audit and the relation with financial audit.

You should then be able to:

- apply the knowledge on organizations by analyzing risk related topics in annual reports and other documents or sites from those organizations;
- read and analyze academic papers related to business risk audit;
- perform oral and written presentation of cases.

Inhoud vak

Management is responsible for controlling the company in order to reach the company goals. An important part of this is the design and the proper functioning of internal controls. Auditors are responsible for an adequate audit and a correct audit opinion. For this they use the internal control system of the company amongst others. So both management and auditors rely on the internal control system, but from different perspectives. In this course both worlds are brought together. Similarities and differences between both perspectives are analyzed.

Onderwijsvorm

The course is given during six lectures of 4 hours in which the theory will be covered in 1 hour and discussion and application of the theory in 3-hour interactive workgroup tutorials.

Students are encouraged to ask questions and participate actively to discuss the topic at hand.

Each week a case and an academic paper need to be prepared in advance and presented. Preparation consists of answering a set of questions by studying the annual report of a company as well as acquiring information from other sources (e.g. internet).

Toetsvorm

The maximum score possible is 100 points and is earned by:

- Attending the lectures
- Oral and written presentations
- Written exam

In order to be admitted to the exam, every student needs to participate in the discussions and preparation of the cases.

Preparation of cases and papers is done by a team consisting of 4-6 students (teams are formed during the first lecture) and must be delivered by an upload on BlackBoard, a few days before the lecture in which this is presented and discussed. Prepared cases and papers are graded by the lecturer. Every team has to present their work at least once.

Literatuur

Required reading:

- Vaassen, E., Meuwissen, R., Schelleman, C. (2013), Accounting Information Systems and Internal Control, 2nd edition, Chichester, United Kingdom: Wiley
- Arens, A.A., Elder, R.J. & Beasley, M.S. (2014), Auditing and Assurance Services, An integrated Approach, 15th edition, Upper Saddle River, United States of America: Pearson 2014
- Several academic papers that will be published on BlackBoard.

Vereiste voorkennis

Knowledge is assumed of:

- business processes and the relation with financial reporting, equivalent to the VU bachelor course Accounting Information Systems
- The content of the Audit Theory course in the MSc Accounting & Control

Overige informatie

This course is mandatory for post-graduate accountancy students but can be taken as an elective as part of the master programme Accounting & Control.

Control and Audit

Vakcode	E_PTACC_CABS ()
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. J.G.I. van den Belt RA
Examinator	drs. J.G.I. van den Belt RA
Lesmethode(n)	Werkgroep, Hoorcollege
Niveau	400

Doel vak

Management is responsible for controlling the company in order to reach the company goals. An important part of this is the design and the well functioning of internal controls.

Auditors are responsible for an adequate audit and a correct audit opinion. For this they use the internal control system of the company. So both management and auditors rely on the internal control system, but from different perspectives.

In this course both worlds are brought together. Similarities and differences between both perspectives are analyzed by applying knowledge in and understanding of:

- assessing risks within an organization and designing and assessing an internal control system to mitigate these risks from managements perspective (control);
- assessing risks for the audit opinion and assessing an internal control system to mitigate these risks;
- determination of audit steps necessary to audit an internal control system;
- the principles of business risk audit and the relation with financial audit.

A taxonomy of organizations as well as a framework for risk assessment are used in this course.

Inhoud vak

Each week cases and academic papers need to be prepared in advance and presented. Preparation consists of answering a set of questions by studying the annual report of a company as well as acquiring information from other sources (internet f.i.).

In order to be admitted to the exam, every student needs to participate in the discussions and preparation of the cases and papers.

Preparation of cases and papers is done by a team consisting of 4-6 students (teams are formed during the first lecture) and must be delivered by an upload on BlackBoard a few days before the lecture in which this is presented and discussed.

Prepared cases and papers are graded by the lecturer.

Every team has to present their workout at least one time.

Onderwijsvorm

The course is given during six lectures of 4 hours in which the theory will be covered in 1 hour and discussion and application of the theory in 3-hour interactive workgroup tutorials.

Students are encouraged to ask questions and participate actively to discuss the topic at hand.

Toetsvorm

The grading is done by participation in the tutorials, preparation of cases and a written exam.

The grade for attending lecture constitutes 5% and preparing and presenting cases constitutes 20% of the overall grade. The final exam accounts for 80% and will be a closed book exam.

Grades for attending lectures and preparation and presenting cases are valid up to the end of the academic year.

Literatuur

- E. Vaassen, R. Meuwissen, C. Schelleman, Accounting Information Systems and Internal Control, 2nd edition, Wiley 2013
- A.A. Arens, R.J. Elder, M.S. Beasley, Auditing and Assurance Services, An integrated Approach, 15th edition, Pearson 2014
- Several academic papers that will be published on BlackBoard.

Vereiste voorkennis

Knowledge is assumed of:

- taxonomy of organizations;
- business processes and the relation with financial reporting;
- elementary audit theory.

This knowledge is lectured in the VU-courses Accounting Information Systems and Audit Theory and can be read in the following literature:

- Oscar van Leeuwen en Jon Bergsma, Bestuurlijke informatieverzorging in perspectief. Relevante en betrouwbare informatie voor sturing en beheersing, Noordhoff, 2012.
- George H. Bodnar en William S. Hopwood, Accounting Information Systems, 10th or 11th edition, Pearson, 2010.
- R.W. Starrveld en O.C. van Leeuwen, Bestuurlijke informatieverzorging, deel 2A Fasen van de waardekringloop, 5e druk, Noordhoff.
- Hayes, Wallage, and Gortemaker, Principles of Auditing, 3rd edition, Pearson 2014.

Overige informatie

For latest news on the course see BlackBoard.

ERP-systemen

Vakcode	EPG_A_ERPS ()
Periode	Periode 2, Periode 6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. J.G.I. van den Belt RA
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Docent(en)	drs. M.C. Rovers RC
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Computerpracticum

Doel vak

The goal of this course is to give insight in the consequences of acquiring an enterprise system as well as working with an enterprise system.

Knowledge:

Research on the factors that influence the success of acquisition and implementation of an enterprise system as well as the realization of a business case is discussed.

Practical knowledge about SAP-ERP will be gained.

Bridging theory and practice:

Themes that were learned in Accounting (Boekhouden) will be brought into practice with the application SAP.

Quantitative skills:

Realization of purchases, production and sales in a company is analyzed a.o. by comparison with planned figures and reported to management.

Inhoud vak

The theoretical part starts with some basic concepts of automation in a company followed by the acquisition, implementation, operation and management of an enterprise system from a practical as well as an academic point of view.

Attention is given to the influence of an enterprise system on business and administrative processes.

In the practical part a business is set up in SAP and a purchase, production and sales process are simulated resulting in management reports about the performance of the company.

Onderwijsvorm

Lectures

Practice

Toetsvorm

Written exam – Individual assessment

Case – Individual assessment

Literatuur

Laudon & Laudon - Management Information Systems, Managing the digital firm, Global Edition, isbn 1397812920940

D.J. Schenk, C.T. Draijer – Hands-on with SAP ERP and IDES, isbn 9781783654529 (free download from Bookboon)

VU-Syllabus (published on Blackboard)

Academic papers (published on Blackboard)

Details will be announced on Blackboard.

Aanbevolen voorkennis

Accounting (Boekhouden)

Externe Verslaggeving

Vakcode	EPG_A_EV ()
Periode	Periode 1+2, Periode 5+6
Credits	12.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	dr. E.R. Capitain RA

Examinator	prof. dr. mr. F. van der Wel
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkcollege

Doel vak

De kennis van cursisten betreffende (inter-)nationale institutionele kaders en verslaggevingvoorschriften verdiepen. Daarnaast cursisten leren opgestelde jaarrekeningen en jaarverslagen kritisch te beoordelen vanuit bestaande verslaggevingvoorschriften. Cursisten bewust maken van de rol van de accountant in (ethische aspecten van) verslaggeving-kwesties en het belang van communicatie terzake.

Inhoud vak

De jaarrekening wordt besproken, met onderwerpen zoals impairment, business combinations, financiële instrumenten, pensioenen en share-based payments.

Effectieve toepassing van verslaggevingvoorschriften wordt getraind door middel van cases. Hierbij wordt aandacht besteed aan probleemherkenning, communicatie, ethiek en de rol van de accountant bij verslaggeving-vraagstukken.

De raakvlakken vanuit Bestuurlijke Informatieverzorging en Financial Auditing worden behandeld, bijvoorbeeld verslaggeving over corporate governance en over internal control in het jaarverslag, alsmede integrated reporting.

De actualiteiten met betrekking tot de Externe Verslaggeving in zowel nationale als internationale regelgeving worden op de voet gevolgd. Daarnaast maakt de cursist kennis met de verslaggeving van organisaties met een specifiek karakter, zoals financiële instellingen, not for profit organisaties en overheidsorganisaties.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcolleges (onder meer door middel van presentatie en discussie), alsmede e-learning colleges.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen in januari en juli.

Literatuur

Verplichte literatuur Externe Verslaggeving 2016/2017 (versie 29/08/2016):

- o Ministerie van Justitie, Titel 9 Boek 2 BW
- o IASB, International Financial Reporting Standards, Consolidated without early application, editie 2016 (1 januari 2016) met de blauwe kaft (tweedelig) (ISBN: 978-1-911040002) (two volumes: Part A and Part B sold together as one set)
- o IASB, International Financial Reporting Standards, IFRS 9 Financial Instruments, 2014 (verkrijgbaar in de VU Boekhandel)
- o Raad voor de Jaarverslaggeving, Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, editie 2016
- o (verschijnt naar verwachting in september 2016)
- o EY, IFRS: A comparison with Dutch laws and regulation, October 2015 (http://www.ey.com/NL/nl/Issues/IFRS/Issues_GL_IFRS_NAV_IFRS_local-GAAP-comparisons)
- o Monitoring Commissie Corporate Governance Code, De Nederlandse corporate governance code (met name de aanbevelingen inzake externe verslaggeving bestuderen), december 2008 (ca. 10 pagina's, met name paragrafen V1, V2, II.1.4, II.1.5 en II.1.6). (www.commissiecorporategovernance.nl)
- o Ministerie van Justitie, Wet Toezicht Financiële Verslaggeving (excl.

- Memorie van Toelichting), 28 september 2006 (8 pagina's)
- o KPMG, Jaarboek Externe Verslaggeving 2015/2016, 2015, dan wel een vergelijkbaar handboek over NL GAAP van een van de andere Big four-kantoren
  - o Hoogendoorn, M.N. en R.G.A. Vergoossen, Externe verslaggeving, achtste druk, 2012 of negende druk, 2016 (alle hoofdstukken)
  - o Het jaar 2014 verslagen, Onderzoek jaarverslagen, red. C. Camfferman, C.D. Knoops, R.G.A. Vergoossen en H.W. Verhoek, 2015 (alleen de hoofdstukken aangegeven in Reader Externe Verslaggeving)
  - o Het jaar 2013 verslagen, Onderzoek jaarverslagen, red. C.D. Knoops, R.G.A. Vergoossen, H.W. Verhoek en F. van der Wel, 2014 (alleen de hoofdstukken aangegeven in Reader Externe Verslaggeving)
  - o Het jaar 2012 verslagen, Onderzoek jaarverslagen, red. C.D. Knoops, H. Langendijk, H. Verhoek en F. van der Wel, 2013 (alleen de hoofdstukken aangegeven in Reader Externe Verslaggeving)
  - o Reader (elektronisch) Externe Verslaggeving 2016/2017
  - o Hoofdlijnen van artikelen die in 2015 en 2016 zijn verschenen in 'Accountant' en 'MAB' met betrekking tot Externe Verslaggeving
  - o E-learningcolleges en tijdens de colleges behandeld studiemateriaal (sheets e.d. uit de digitale leeromgeving Blackboard)

Aanbevolen voorkennis

Advanced Financial Reporting

Financial Accounting

Vakcode	EPG_A_FA ()
Periode	Periode 1, Periode 4
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. J.F. Veldman
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Het verzekeren van een goede basiskennis van externe verslaggeving. De student leert de basisbegrippen en basisprincipes die ten grondslag liggen aan het opstellen van een jaarrekening en leert deze toepassen op enkele veel voorkomende onderwerpen. Daarmee bereidt het vak de student voor op het onderdeel externe verslaggeving van Voorbereidingsprogramma Integrale Toets (VIT) in de premaster, en indirect ook op het vak Advanced Financial Reporting in de masteropleiding.

Inhoud vak

In het programma wordt aandacht besteed aan de uitgangspunten voor de externe verslaggeving en de hoofdlijnen van het wettelijk kader van de verslaggeving in Nederland (titel 9 boek 2 BW). Daarnaast bevat het vak een eerste kennismaking met International Financial Reporting Standards (IFRS).

Onderwijsvorm

Het betreft een vak waarbij de studiestof middels zelfstudie eigen dient te worden gemaakt.

Toetsvorm

De tentamenstof omvat de verplichte literatuur en de vijf powerpointpresentaties. Het tentamen bestaat voor een groot deel uit op de praktijk georiënteerde vraagstukken. Daarmee wordt vooral het inzicht in de theorie getoetst.

Het tentamen wordt schriftelijk afgenomen. De tekst van titel 9 boek 2 BW en de tekst van de voorgeschreven IFRS (schone prints van wettekst en de betreffende standaarden, dus zonder aantekeningen) mogen tijdens het tentamen worden geraadpleegd! De duur van het tentamen is 2,75 uur.

Dit vak kent twee tentamengelegenheden per jaar, één in het voorjaar en één in het najaar. Dit betekent dat er géén herkansing is onmiddellijk na het tentamen. Het is dus van belang het tentamen goed voor te bereiden.

Literatuur

De verplichte literatuur is:

- Hoogendoorn, M.N. en Vergoossen, R.G.A., Externe verslaggeving, 8e druk, 2012. Het gaat hier specifiek om de hoofdstukken 1 t/m 8 en 10 t/m 15 .
- BW 2 Titel 9 (tekst te vinden op Blackboard)
- Het Conceptual Framework van de IASB en enkele geselecteerde (zie onder punt 6 in deze studiewijzer) International Financial Reporting Standards (de tekst hiervan is die van International Financial Reporting Standards Consolidated Without Early Application, editie 2015, (BLUE edition). Het wordt aangeraden niet de gehele bundel aan te schaffen maar gebruik te maken van prints van de betreffende standaarden. De teksten van IFRS zijn toegankelijk via de website van de IASB (www.ifrs.org) en de U-bibliotheek (www.ubvu.vu.nl; zoek onder e-resources naar eifrs). Het gaat alleen om de standaarden dus NIET om de application guidance, basis for conclusions etc.

Financial Auditing - Landelijk

Vakcode	EPG_A_FAL ()
Periode	Periode 1+2, Periode 4+5, Periode 5+6
Credits	10.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	J.J. van Zutphen RA
Examinator	prof. dr. P.W.A. Eimers RA
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkcollege

Doel vak

Het programma is enerzijds gebaseerd op de internationale regelgeving voor auditing van het IFAC: de IAASB standaarden, die ook de basis zijn voor de Nederlandse Controle- en Overige Standaarden. Anderzijds is het programma gebaseerd op nationale regelgeving als Wet Toezicht Accountantsorganisaties, Wet op het Accountantsberoep, Verordening Accountantsorganisaties, Verordening Gedrags- en Beroepsregels voor Accountants en dergelijke.

Je concentreert je daarbij niet alleen op de controle van de jaarrekening, maar ook op andere vormen van assurance services, niet-assurance opdrachten, kwaliteitshandhaving, besluitvormingsprocessen en

ethiek.

Inhoud vak

In het programma wordt ruim aandacht besteed aan de beheersing van basisvaardigheden zoals moderne risicoanalyse en automatisering in en van de controle. Het ontwikkelen van een professioneel-kritische houding en het omgaan met vaktechnische en ethische dilemma's is de rode draad in ieder college. Dit is van groot belang voor de rol van de accountant binnen corporate governance en bij het omgaan met fraude. De colleges sluiten aan bij de actuele regelgeving zoals die bij Bestuurlijke Informatieverzorging en Externe Verslaggeving aan de orde komt.

Onderwijsvorm

Onderwijsvorm: Hoor- en werkcolleges

Toetsvorm

In december 2016 is er een schriftelijk tentamen (landelijk) van drie dagdelen. Vanaf juni 2017 is er een schriftelijk tentamen (landelijk) van twee dagdelen, alsmede een instellingstoets gedurende de cursus. Het gemiddelde van deze drie toetsmomenten bepaalt het eindcijfer.

Recidivisten van het vak FA Landelijk krijgen in juni 2017 de mogelijkheid om op de oude manier, welke van toepassing was tot en met december 2016, tentamen te doen.

Literatuur

HRA-bundel (meest recente versie):

Hayes, Wallage en Gortemaker – Principles of Auditing, third edition (2014):

Diverse readers welke aan het begin van de cursus bekend worden gemaakt.

Vereiste voorkennis

Hiervoor wordt verwezen naar het examenreglement.

Overige informatie

Tijdvakken van de colleges:

Met het vak FA Landelijk kan zowel in september als in februari worden gestart. Tevens bestaat bij voldoende deelnemers de mogelijkheid het vak in periode 5+6 te volgen.

Financial Auditing - Mondeling

Vakcode	EPG_A_FAM ()
Periode	Periode 2, Zomerperiode
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	J.J. van Zutphen RA
Examinator	prof. dr. P.W.A. Eimers RA

Doel vak

Het programma is enerzijds gebaseerd op de internationale regelgeving voor auditing van het IFAC: de IAASB standaarden, die ook de basis zijn voor de Nederlandse Controle- en Overige Standaarden. Anderzijds is het programma gebaseerd op nationale regelgeving als Wet Toezicht Accountantsorganisaties, Wet op het Accountantsberoep, Verordening Accountantsorganisaties, Verordening Gedrags- en Beroepsregels voor

Accountants en dergelijke.

Je concentreert je daarbij niet alleen op de controle van de jaarrekening, maar ook op andere vormen van assurance services, niet-assurance opdrachten, kwaliteitshandhaving, besluitvormingsprocessen en ethiek.

Inhoud vak

In het programma wordt ruim aandacht besteed aan de beheersing van basisvaardigheden zoals moderne risicoanalyse en automatisering in en van de controle. Het ontwikkelen van een professioneel-kritische houding en het omgaan met vaktechnische en ethische dilemma's is de rode draad in ieder college. Dit is van groot belang voor de rol van de accountant binnen corporate governance en bij het omgaan met fraude. Het vak sluit aan bij de actuele regelgeving zoals die bij Bestuurlijke Informatieverzorging en Externe Verslaggeving aan de orde komt.

Toetsvorm

Mondeling tentamen in december en juli.

Literatuur

HRA-bundel (meest recente versie):

Hayes, Wallage en Gortemaker – Principles of Auditing, third edition (2014):

Diverse readers welke aan het begin van de cursus bekend worden gemaakt.

Vereiste voorkennis

Hiervoor wordt verwezen naar het examenreglement.

Overige informatie

Cursisten worden toegelaten tot de colleges indien zij alle tentamens van Bestuurlijke Informatieverzorging hebben afgelegd en voor alle of op één na alle onderdelen van Bestuurlijke Informatieverzorging zijn geslaagd. Voor degenen die voor het tentamen Bestuurlijke Informatieverzorging (december) slagen, start er in februari een parallelcursus Financial Auditing; deze cursisten kunnen aan het tentamen in juli deelnemen.

Financial Auditing - Universitaire Toets

Vakcode	EPG_A_FAU ()
Periode	Periode 1+2, Periode 3, Periode 4+5, Periode 5+6, Zomerperiode
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	J.J. van Zutphen RA
Examinator	prof. dr. P.W.A. Eimers RA
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkcollege

Doel vak

Het programma is enerzijds gebaseerd op de internationale regelgeving voor auditing van het IFAC: de IAASB standaarden, die ook de basis zijn voor de Nederlandse Controle- en Overige Standaarden. Anderzijds is het programma gebaseerd op nationale regelgeving als Wet Toezicht Accountantsorganisaties, Wet op het Accountantsberoep, Verordening

Accountantsorganisaties, Verordening Gedrags- en Beroepsregels voor Accountants en dergelijke.

Je concentreert je daarbij niet alleen op de controle van de jaarrekening, maar ook op andere vormen van assurance services, niet-assurance opdrachten, kwaliteitshandhaving, besluitvormingsprocessen en ethiek.

Inhoud vak

In het programma wordt ruim aandacht besteed aan de beheersing van basisvaardigheden zoals moderne risicoanalyse en automatisering in en van de controle. Het ontwikkelen van een professioneel-kritische houding en het omgaan met vaktechnische en ethische dilemma's is de rode draad in ieder college. Dit is van groot belang voor de rol van de accountant binnen corporate governance en bij het omgaan met fraude. De colleges sluiten aan bij de actuele regelgeving zoals die bij Bestuurlijke Informatieverzorging en Externe Verslaggeving aan de orde komt.

Onderwijsvorm

Onderwijsvorm: Hoor- en werkcolleges

Toetsvorm

Vijf toetsmomenten gedurende de cursus. Het gemiddelde van de resultaten van de toetsmomenten bepaalt het eindcijfer. (december en juni)

De toetsing van het vak FA UT is met ingang van het collegejaar 2016-2017 gewijzigd, zoals zojuist beschreven. Voor recidivisten bestaat de mogelijkheid in december en juni om op de oude wijze in het vak tentamen te doen, zijnde een tentamen van een dagdeel.

Literatuur

HRA-bundel (meest recente versie):

Hayes, Wallage en Gortemaker – Principles of Auditing, third edition (2014):

Diverse readers welke aan het begin van de cursus bekend worden gemaakt.

Vereiste voorkennis

Hiervoor wordt verwezen naar het examenreglement.

Overige informatie

Cursisten worden toegelaten tot de colleges indien zij de tentamens van de mastervakken Audit Theory en Control & Audit hebben behaald (of vergelijkbare vakken die elders zijn behaald).

Financiering

Vakcode	EPG_A_FIN ()
Periode	Periode 1+2, Periode 5+6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	prof. drs. L. Keuleneer
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Doel van het vak:

Het kunnen oplossen van investerings- en financieringsvraagstukken vanuit verschillende invalshoeken.

Beoogd wordt het cijfermatig en bedrijfseconomisch inzicht in een onderneming en de bedrijfsprocessen te vergroten en vertrouwd te maken met de theorie van de ondernemingsfinanciering.

De leerdoelen zijn:

1. Grondige kennis van en inzicht hebben in de ondernemingsfinanciering en de samenhang met andere deelgebieden binnen het domein van de bedrijfswetenschappen.
2. Het ontwikkelen van een multidisciplinaire denkwijze.
3. Het vergroten van het financieel-economisch inzicht in ondernemingen, vanuit zowel bancair als ondernemingsperspectief;
4. Het verkrijgen van kennis en vaardigheden op financieel-economisch gebied, als voorbereiding op een toekomstige beroepsuitoefening.

Eindkwalificaties (eindtermen van het vak):

Na afronding van het vak hebben studenten de volgende kwalificaties verworven: Het ingevoerd zijn in de theorie van de ondernemingsfinanciering en in de wijze waarop deze theorie in de praktijk wordt toegepast.

Inhoud vak

Financiering betekent het aanwenden en aantrekken van vermogen op zo efficiënt mogelijke wijze. Een belangrijke afweging daarbij is die tussen risico en rendement. Zo wordt ondermeer gekeken naar investeringsselectiemethoden: hoe bepaalt het management van een onderneming of een door haar beoogde investering financieel aantrekkelijk is? Hoe worden de relevante kasstromen van een dergelijke investering berekend? Hoe gaat de onderneming om met de inschattingen van onzekerheid?

Werkkapitaalbeheer is ook een belangrijke activiteit in een onderneming. Wat voor debiteurenbeleid kan de onderneming het beste voeren en wat is de optimale voorraadomvang? Ook Financial planning is een belangrijk onderdeel van corporate finance. Hoeveel financiering is nodig om de groei en investeringsplannen van de onderneming te kunnen laten plaatsvinden? Wat is de gewenste omvang van het eigen vermogen en hoeveel bedragen de vermogenskosten van de onderneming. Wat is de onderneming waard? Onderwerpen die allemaal te maken hebben met de optimale financiering van een onderneming.

Onderwijsvorm

Dit vak wordt tweemaal per jaar aangeboden, eenmaal als zelfstudie variant en eenmaal in een klassikale variant met hoorcolleges.

Vereiste voorbereiding door studenten: de studiestof dient vooraf te worden doorgenomen.

Toetsvorm

Toetsvorm(en):

Schriftelijk examen na afloop van de cyclus

Examenstof:

Tot de examenstof behoort de verplichte literatuur en hetgeen behandeld is tijdens de hoorcolleges.

Literatuur

Boek:

Hillier, Clacher, Ross, Westerfield, Jordan, Fundamentals of Corporate Finance: 1st European Edition, Mc. Graw ISBN 9780077131364

Aanbevolen studiemateriaal:

Geen

Vereiste voorkennis

Voor deelname aan het vak worden geen ingangseisen gesteld.

Aanbevolen voorkennis

Voor deelname aan het vak worden geen ingangseisen gesteld.

Inleiding Recht

Vakcode	EPG_A_IR ()
Periode	Periode 6
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	mr. P.G. Vertin
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Introduction to Accounting Research

Vakcode	EPG_A_IAR ()
Periode	Periode 1+2, Periode 5+6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	dr. P.C.M. Claes
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Het doel van het vak is om de student te laten kennismaken wetenschappelijk onderzoek op het gebied van Accounting. De student leert bij een gekozen probleemstelling relevante academische literatuur te zoeken, deze te evalueren en kritisch te beoordelen. Daarnaast maakt de student kennis met toegepast statistisch onderzoek met behulp van het computerprogramma SPSS.

Inhoud vak

Eisen aan wetenschappelijk onderzoek
Elementen uit het onderzoeksproces
Meting van variabelen (betrouwbaarheid, validiteit)
Methoden van dataverzameling
Sampling
Kwantitatieve data-analyse

Onderwijsvorm

Zelfstudie. Er worden enkele ondersteunende hoorcolleges gegeven. Daarnaast zijn er op Blackboard video's beschikbaar van eerder gegeven colleges IAR (najaar 2013).

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen + 3 opdrachten (paper review, SPSS-opdracht en deelname aan de workshop Wetenschappelijk studeren van het Centrum voor Studie en Loopbaan, zie Blackboard voor meer informatie).

Literatuur

Sekaran, Uma and Bougie, Roger (2016), Research Methods for Business: A Skill Building Approach, Wiley, 7th edition.
ISBN: 9781119165552

Overige informatie

Bij de statistische opdracht wordt gebruik gemaakt van het computerprogramma SPSS. De software is tegen redelijke vergoeding verkrijgbaar via www.surfspot.nl, maar is uiteraard ook beschikbaar op de computers op de VU.

Kwantitatieve Methoden

Vakcode	EPG_A_KM ()
Periode	Periode 1+2, Periode 5+6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	dr. G.J. Franx
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

The course builds on the mathematics that has been offered at high school ("Wiskunde A"). After taking the course, the student is expected to

- understand the basic idea of data and descriptive statistics (mean, median, variance, quartiles, etc.);
- understand the basic ideas of probability (selected discrete and continuous probability distributions and their properties);
- understand the principles of sampling, a sampling distribution, and a confidence interval;
- understand the principles of hypothesis testing;
- be able to select and apply an appropriate statistical test in frequently occurring situations (t-test, F-test, paired, unpaired, parametric, non-parametric);
- understand and apply ANOVA (1-way, 2-way);
- understand and apply regression analysis (simple, multiple, with dummy variables and non-linearities), and to test the assumptions and residuals.

Inhoud vak

In the course 'Statistics' the basic skills in statistical thinking and working will be treated. Such skills are essentials to solving problems related to, for instance, marketing (discovering patterns in consumer

profiles), and finance (analyzing trends in time series).

Onderwijsvorm

The course consists of 13 instruction sessions with the purpose of practicing by doing exercises.

Toetsvorm

The assessment consists of an exam. The exam is made up of short closed questions and open questions.

Literatuur

The course relies on the following book: D.P. Doane & L.E. Seward, Applied Statistics in Business & Economics, 5th Edition, 2016, McGraw-Hill International Edition. (4th Edition is also usable).

The VU-bookshop offers a special edition (ISBN 9780077175115) with an access code for online training ("Connect access card"). Using Connect is not mandatory for this course, and it is not supported by the teachers.

Additional documents that are essential for this course will be available on Blackboard.

Levensverzekeringwiskunde

Vakcode	EPG_A_LVW ()
Periode	Periode 6
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. F. Duimstra
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Na afloop van deze cursus kan de student:

- koopsommen en premies voor verschillende vormen van levensverzekeringen berekenen, rekening houdend met kosten.
- voorzieningen voor levensverzekeringen calculeren.
- calculaties op het terrein van pensioenen maken.
- inzicht geven in de variabelen die invloed hebben op de berekeningen en tariefstelling.

Inhoud vak

De onderstaande onderwerpen komen aan de orde:

- Uitgangspunten levensverzekeringen, soorten levensverzekeringen; betalingsvormen.
- In te calculeren kosten en voorziening verzekeringsverplichtingen.
- Omzettingen, afkoop en premievrij maken van verzekeringen.
- Pensioenen: pensioenstelsels, financieringswijzen, vormen, vervroegde pensionering, variabilisatie, uitruil, waardeoverdracht, tariefstelling en verevening.

Onderwijsvorm

Hoorcolleges

Toetsvorm

Schriftelijke toets in juni/juli en eind augustus.

Literatuur

C.C.W Pinkse, Levensverzekeringswiskunde, laatste druk, Noordhoff Uitgevers.

Management & Organisatie

Vakcode	EPG_A_MO ()
Periode	Periode 1+2, Periode 4
Credits	4.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Studenten ter voorbereiding op hun Accountancy opleiding meer kennis en inzicht verschaffen op het gebied van Management en Organisatie.

Inhoud vak

Het vak is bestaat uit een inleidend gedeelte waarin onder meer de wetenschappelijke denkscholen uit het vakgebied Management & Organisatie en de historische ontwikkeling van het vakgebied worden besproken.

Daarnaast is er aandacht voor de drie kernproblemen van Management & Organisatie:

Externe afstemmingsprobleem:

Strategisch besluitvormingsproces, intern en omgevingsonderzoek, dimensies van strategie en strategische concepten en planning van functionele deelgebieden.

Structureringsprobleem:

Krachten in de uitbouw van organisaties, taak- en functievorming, organisatieonderdelen, basistypen organisatiestructuren, typologie van verschijningsvormen en groei van organisaties.

Interne afstemmingsprobleem:

Motivatie van medewerkers, stijl van leidinggeven, omspanningsvermogen van leiders, nationale en organisatieculturen, verandering en onzekerheid.

Onderwijsvorm

De cursus Management & Organisatie wordt aangeboden als zelfstudievariant. Er kunnen videocolleges worden gevolgd en er is eenmaal per periode een Interactief college waarin middels een vraag- en antwoordsessie met de docent de stof kan worden doorgenomen.

Toetsvorm

Het vak Management & Organisatie wordt getoetst door een schriftelijk tentamen. Het tentamen bestaat uit 40 meerkeuzevragen, 35 kennisvragen en 5 vragen over een case.

Tot de examenstof behoort de verplichte literatuur, de collegesheets en

hetgeen behandeld is tijdens de videocolleges.

Literatuur

De literatuur is gepubliceerd op BlackBoard.

De sheets die zijn gepubliceerd op BlackBoard vormen integraal onderdeel van de te bestuderen stof.

Doelgroep

Plaats in curriculum:

Schakeltraject instroom PGO (deeltijdopleiding): deficiëntievak voor studenten met HBO-vooropleidingen waarin geen Management & Organisatie aan de orde is gekomen, en voor WO-studenten met niet-economische vooropleidingen.

Overige informatie

Op BlackBoard zijn bij 'Contacts' de contactpersonen vermeld.

Management Accounting

Vakcode	EPG_A_MA ()
Periode	Periode 1, Periode 4
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	dr. P.C.M. Claes
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Het doel van het vak Management Accounting is het verwerven van kennis en inzicht op het gebied van de financieel-economische berichtgeving aan interne belanghebbenden.

Inhoud vak

Management Accounting houdt zich bezig met de problematiek van de financieel-economische berichtgeving aan interne belanghebbenden bij de organisatie. De volgende onderwerpen komen tijdens de cursus aan bod: kostengedrag, cost-volume-profit analyses, budgettering, verschillenanalyses, kostprijsberekening, management control en beslissingscalculaties.

Onderwijsvorm

Zelfstudie

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen

Literatuur

Charles T. Horngren, Srikant Datar and Madhav Rajan (2015), Cost Accounting, A Managerial Emphasis, 15th edition, Pearson Education, Upper Saddle River, New Jersey.

Vereiste voorkennis

Geen

Overige informatie

In principe zijn er bij dit vak geen colleges. Wel bestaat de mogelijkheid om via email vragen te stellen aan de docent. Indien nodig kunnen ook individuele afspraken met de docent worden gemaakt. Ongeveer een week voor het tentamen is er een apart vragenuur.

Sociaal Recht

Vakcode	EPG_A_SR ()
Periode	Zomerperiode
Credits	2.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	mr. P.G. Vertin
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Vorbereidende Integrale Toets Accountancy

Vakcode	EPG_A_VIT ()
Periode	Periode 1+2, Periode 3, Periode 5+6, Zomerperiode
Credits	10.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	drs. F.L.M. Mooijman RA
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkcollege

Inhoud vak

Het Voorbereidingsprogramma Integrale Toets (VIT) beslaat een periode van één semester en is met name bestemd voor cursisten met een HBO-BE opleiding of een vergelijkbare vooropleiding.

Het programma moet met een voldoende worden afgerond om toegelaten te worden tot het combitraject.

In het tweede semester wordt het complete programma herhaald. Het programma bestaat uit twee delen:

- 4 weken waarin een vaktechnische basis wordt gelegd
- 10 weken waarin gericht met integrale toetsen wordt geoefend..

De integrale toets bestaat uit een praktijkgerichte casusbeschrijving en een aantal vragen die betrekking hebben op de vakgebieden Bestuurlijke Informatieverzorging, Externe Verslaggeving en Auditing & Assurance.

Toetsvorm

De participatie tijdens de colleges bepaalt voor 50% het eindcijfer. De kwaliteit van deze participatie zal door de docent op basis van de volgende criteria worden vastgesteld:

- discussie gedurende de colleges
- ingeleverde uitwerkingen
- kwaliteit van de correcties op de door medecursisten via Blackboard aangeleverde uitwerkingen
- resultaat van de afgenomen (literatuur)toets (week 4)
- aanwezigheid

Voor de participatie dient de cursist minimaal een 5 te behalen om te kunnen slagen voor het programma. Aan het eind van het programma wordt gedurende een gehele dag een integrale toets afgenomen die voor 50% het eindcijfer bepaalt. Ten aanzien van de integrale toets geldt dat de cursist hier minimaal een 5 voor moet behalen om te kunnen slagen voor het programma, waarbij in combinatie met de participatie de cursist gemiddeld niet lager dan een 5,5 mag behalen.

Literatuur

Bestuurlijke Informatieverzorging

- Bestuurlijke informatieverzorging in perspectief van O. van Leeuwen en J. Bergsma.

ISBN nr 978 90 01 817435. De te bestuderen hoofdstukken voor de instaptoets zijn: hoofdstuk 1, 2, 6, 7, 8, 9, 19 en 20.

- Starreveld, Van Leeuwen en Van Nimwegen, Bestuurlijke Informatieverzorging, Fasen van het kringloopproces deel 2a
- Starreveld en Van Leeuwen, Bestuurlijke Informatieverzorging, deel 2b, Toepassingen typologie van bedrijfshuishoudingen
- Braganoff, Simkin en Strand, Wiley, Core concepts of Accounting Systems.

Externe Verslaggeving

- Handboek Jaarrekeningen van KPMG, E&Y of Deloitte (meest recente versie)
- Epe en Koetzier, Jaarverslaggeving
- Actualisering van het boek Jaarverslaggeving van Epe en Koetzier die beschikbaar is via de website.

Accountantscontrole

- Barbara Majoor en John van Kollenburg: Grondslagen van Auditing & Assurance
- Barbara Majoor en John van Kollenburg: De praktijk van Auditing en Assurance
- HRA (Handleiding Regelgeving Accountancy) of de studenteneditie

Voortgezet Belastingrecht

Vakcode	EPG_A_VB ()
Periode	Periode 2, Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Economische Wet. en Bedrijfsk.
Coördinator	mr. H.A. Brasz
Examinator	prof. dr. O.C. van Leeuwen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Voor een goede uitvoering van zijn werkzaamheden dient een accountant een behoorlijke fiscale kennis te bezitten, om tijdig fiscale problemen te kunnen signaleren, en om als gesprekspartner te kunnen functioneren van de fiscale specialist bij het bespreken van de fiscale positie van het bedrijf. In de bachelorfase van de studie is het basisvak belastingrecht gevolgd. Het onderhavige verdiepingsvak Voortgezet belastingrecht voor accountants is met name gericht op de fiscale winstbepaling van bedrijven. Hierbij wordt aandacht geschonken aan de volgende onderwerpen: fiscale winstbepaling (nationaal en internationaal), buitenlandse dochtermaatschappij of vaste inrichting incl. transfer-pricing, fiscale aspecten van concernfinanciering, fusie en (internationale) samenwerkingsvormen en het horizontaal toezicht van de belastingdienst.

Aan het eind van de cursus moet de student in staat zijn op deze onderdelen de belangrijke fiscale implicaties te onderkennen en zelfstandig in hoofdlijnen weer te geven en toe te passen op praktijksituaties.

Onderwijsvorm

De colleges worden gedurende zes weken gegeven op de vrijdagmiddag en bestaat dus uit zes dagdelen. Ieder college bestaat uit een theoretisch gedeelte (hoorcollege) en een praktisch gedeelte (toepassing in praktijkcases). De cursus is zo opgebouwd dat de moeilijkheidsgraad toeneemt, onder andere door een toenemende complexiteit in de cases. Voorbereiding van de colleges en de cases door studenten is cruciaal. Actieve participatie is hierdoor pas echt mogelijk, waarmee de slagingskans voor het tentamen wordt vergroot.

Toetsvorm

Er wordt een schriftelijk tentamen afgenomen met open vragen over de theorie en over toepassing van die theorie aan de hand van gestructureerde cases

Literatuur

R.P. van den Dool, E.J.W. Heithuis e.a., Compendium

Vennootschapsbelasting,

Kluwer, Deventer, laatste druk

Kopie sheets en casuïstiek (op blackboard)

Info Ministerie van Financiën: voorkoming van dubbele belasting

Tax control frame work (notitie belastingdienst 2008)(op blackboard)

Het OECD modelverdrag

Wetboek (pocket belastingwetten van Kluwer, Vermande of SDU) (laatste druk)